

ventuel anden Bolig til Rigsdagen til Undersøgelse, men dens Opgave var altsaa af en ganske lignende Beskaffenhed som dennes. Den forrige Kommission havde til Formand den bekendte Dr. jur. A. F. Krieger, Assessor i Højesteret. Desuden sad i den som Repræsentant for Museerne Kammerherre Worsaae, saa sad der med fuld Rimelighed Departementschefen i Indenrigsministeriet Schou og desuden: Bygningsinspektør Meldahl, en Repræsentant for Københavns Borgerrepræsentation, Oberst Petersen, Bibliotekar paa det kongelige Bibliotek Brun, Slotsforvalter Arkitekt Zeltner, der ogsaa var Tekniker, og Inspektør ved Malerisamlingen Bloch. Kort Tid efter tilkaldtes paa Grund af, at man ønskede mere teknisk og kunstnerisk Fortaaelse af de Spørgsmaal, det drejede sig om, Arkitekt Herholdt, og kort Tid senere Rigsarkivar A. D. Jørgensen. Man vil se, hvilken fortrinlig Sammensætning Kommissionen havde, og den lavede da ogsaa et godt Arbejde. Jeg vil anbefale ethvert eret Medlem, der har Interesse for Bygnings-spørgsmaalet, at gennemlæse dette fortrinlige og interessante Arbejde med Hensyn til Bygningsforholdene. Men i 1906 maa jeg sige, at det juridiske Bureaukrati i Virkeligheden har taget Overmagten paa en Maade, der har gjort, at den nu foreliggende Sag er bleven slet behandlet. Jeg vil paastaa, at denne Kommission bærer en meget væsentlig Del af Ansvar for den Fejl, her er begaaet, en saa væsentlig Del, at jeg er lige ved at sige, at den godt kunde dele halv Skade med Bygningsinspektøren.

Det fremgaar tydeligt af Bemærkningerne til Finansloven, at Kommissionen i Virkeligheden føler, hvilket Medansvar den har, idet den har fremstillet denne Sag paa en saadan Maade, at man tydelig ser Hensigten; det er jo ofte saaledes, at den, der indskylder sig, anklager sig selv. Med Formandens Tilladelse skal jeg læse et Par Ord op af det, der staar Sp. 1666 i Anmærkningerne til Finanslovforslaget: „Kommissionen anmodede i den Anledning Bygningsinspektøren om efter Konference med Ingeniør S. Koch, under hvem Varme anlægget i Christiansborg Slot sorterer, at fremkomme med Forslag til et saadant Anlæg med tilhørende Overslag.” Det bliver der netop understreget, at det er efter Konference med S. Koch, at det er sket, og det er for at vise, at det er en stor Fejl, at Clemmensen ikke har sørget for at faa det Hul stoppet, der fremkom derved, at Kommissionen selv har paataget sig at indsamle disse forskellige Overslag. Det

fremgaar af Betænkningen, at Kommissionen har indsamlet dem hver for sig hos de forskellige, og det Hul, der er kommet derved, har Kommissionen ikke haft Evne til at se, skønt Overslaget er fuldkommen specificeret. Ligeledes vil jeg gøre opmærksom paa noget andet paafaldende. Der staar videre: „Det er imidlertid undgaaet Bygningsinspektørens Opmærksomhed, at der heri ikke var beregnet noget Beløb til Bygningsarbejder, der staa i Forbindelse med Varmeanlægget, saasom Indretning af Varme- og Luftkamre, Monierkanaler etc.” Men man glemmer ganske en Side af Sagen, nemlig den, som Kommissionen lige saavel kunde have set som Bygningsinspektøren og burde have set, nemlig alle de Udgifter, der ere foranledigede ved Flytningen, der fremkommer paa Grund af Ombygningen og Varmeanlæg i Ministerialbygningen. Det fordeler sig nemlig saaledes, at de Bygningsarbejder, som foranlediges af Kanalerne til Varmeværket, naar jeg tager hele Historien med, altsaa alle Ministerialbygningerne, andrage omtrent 43,000 Kr.; — denne Fejl paa 43,000 Kr. skyldes Clemmensen —, og saa er der Skabene om Ovnene. De skyldes et Ønske, som er fremkommet senere paa Grund af, at man ved Staldmesterbygningen har fundet sig foranlediget til at sætte Skabe om Ovnene. Det er ikke noget nødvendigt. Vi sidde jo her i Rigsdagen med Ovnene, som vi kunne se, Ovnene uden Skabe omkring. Jeg tror, at en Departementschef godt kan sidde i sit Kontor, hvor Ovnene staar under Vinduet uden Skab om den. Disse Skabe koste omtrent 15,000 Kr. Det kan ikke lægges Clemmensen til Last, at det ikke er medtaget. Men nu kommer det væsentlige. Flytningsudgifterne, som fremkomme paa Grund af disse Varmeapparatindlæg, ere omtrent 29,700 Kr. Se, det taler man ikke om, naar man opregner Fejlene, fordi man føler meget vel, at det er lige saa godt Kommissionens og Administrationens Fejl. Det springer man over, og skønt det ikke er saa overmaade meget, er det dog over en Trediedel af de samlede Udgifter.

Clemmensens Fejl er i Virkeligheden kun disse 43,000 Kr., han har glemt nogle Monierkanaler og Varmekamre, og det er for Ministerialbygningerne 18 pCt. af en Byggesum paa 234,690 Kr. Det er for meget, det indrømmer jeg, og var det kommet bagefter, naar der var bygget, havde det været meget slemt. Men nu meldes det forud, og hvis man vil tage Staldmesterbygningen med og lægge hele Overskridelsen